

D De geschiedenis die wereldwijd in allerlei culturen bewaard bleef

De geschiedenis van de torenbouw van Babel wordt door velen afgedaan als een mythe. Toch is er alle reden om aan te nemen dat het werkelijk is gebeurd. **De Bijbel is zeker niet de enige bron die over deze gebeurtenis vertelt.**

Een korte reis over de wereld, langs verschillende authentieke beschrijvingen van de taalverwarring.

WIE HEEFT DE BABELS TOR

TOREN VAN BABEL: HOE ZAT HET OOK ALWEER?

Volgens de Bijbel vond de torenbouw van Babel kort na de zondvloed plaats. Op de vlakte van Sinear bouwde de mensheid, waarschijnlijk onder leiding van Nimrod, een toren als bekroning van de menselijke macht.

Een God hadden ze niet meer nodig, ze zouden zelf de hemel wel bereiken. Maar plotseling gebeurde er iets bovennatuurlijks: ze konden elkaar niet meer verstaan, waardoor ze de bouw moesten staken. Ze lieten het bouwwerk onafgemaakt achter en trokken verschillende kanten op. De stad droeg vanaf dat mo-

ment de naam Babel, een naam die zou verwijzen naar de taalverwarring.

NIMROD

Wat was nou eigenlijk het probleem? God had de mens opgedragen de aarde te vullen, maar Nimrod wilde dit gebod bewust negeren. Hij zette de mensen tegen God op en liet hen op één kluitje wonen. De werkelijke god was de mens zelf, zo dacht hij, en door de menselijke krachten op aarde te bundelen, zou voor de mens niets meer onmogelijk zijn. Volgens de Bijbel verwarde God de talen van de bouwers, zodat hun plannen in duigen vielen, en ze zich wel moesten verspreiden.

ER NIET VAN EN GEHOORD?

▶ Pieter Bruegel schilderde de toren van Babel gedetailleerd. Alle werktuigen zijn heel nauwkeurig weergegeven.

GEDACHTEN EN VERZINSELS

Het zou vreemd zijn als de Babyloniërs zelf geen melding zouden maken van een opmerkelijke gebeurtenis als de torenbouw van Babel. Dat is dan ook niet het geval. De geschiedenis is terug te zien in de Babylonische inscripties. Zo heeft men een inscriptie teruggevonden waarin de Babylonische koning Nebukadnezar II, die leefde in de zesde eeuw voor Christus, de ruïnes van de toren vermeldde. Nebukadnezar noemde deze toren 'de Tempel van de Zeven Lichten van de Aarde' en de 'Toren der Talen'. De toren, die 17 kilometer zuidwestelijk van de ruïnes van Babylon lag, was volgens Nebukadnezar 'het huis van de basis van de aarde, het oudste monument van Babylon'. Hij zei erover:

▶ 'Een vroegere koning bouwde hem, maar hij voltooidde de spits niet. Al sinds lange tijd hadden de mensen hem, in totale spraakverwarring, verlaten. Toen hadden een aardbeving en de donder zijn zongedroogde leem verstrooid, waren de stenen van zijn omhulsel gebroken en lag de aarde van de binnenkant er in hopen omheen.'

▶ Veel mensen denken dat de Bijbel stelt dat talen in de periode voor de torenbouw van Babel niet aan verandering onderhevig waren. Dat staat nergens in de Bijbel. Wel zegt de Bijbel dat de mensheid voor de torenbouw één taal sprak. En dat is heel begrijpelijk, als je beseft dat de torenbouw redelijk kort na de zondvloed plaatsvond. De mensheid was toen niet meer dan één grote stam, die ook nog eens dicht bij

elkaar bleef wonen. Hoewel klanken en accenten in een taal heel snel kunnen veranderen, zullen de talen zelf pas echt veranderen als groepen mensen zich van elkaar scheiden. Logisch dus dat ze elkaar tot die tijd prima konden verstaan.

▶ Zijn alle moderne talen nou ontstaan bij de torenbouw van Babel? Nee, ook dat is een veelgehoord verzinsel. De Bijbel vermeldt dat God de spraak van de

volken verwarde zodat zij de bouw moesten staken en de wereld in moesten trekken. Het was waarschijnlijk vooral een ingrijpen om de zinloze plannen van de bouwers te stoppen. Er wordt niet vermeld dat de verschillende talen of taalgroepen daar ter plekke ontstonden. Veel logischer is de gedachte dat de talen kort na Babel ontstonden, doordat de zich verspreidende volken zich van elkaar scheidden.

De plaats waar de ruïne van de toren stond, werd door de oude Babyloniërs 'Borsippa' genoemd. Deze naam verwijst volgens prof. Julius Oppert, de geleerde die de inscriptie ontcijferde, naar de verwarring van de talen: „Ik heb de betekenis van de term 'Borsip' uitgelegd als 'toren van talen'. Deze opinie wordt bevestigd door het spijkerschrift zelf; de naam Borsippa wordt vaak geschreven met tekens (ideogrammen) die voor 'stad van de verstrooiing' staan.”²

DE GRIEKEN

De Grieken maakten ook melding van de gebeurtenissen bij Babel. De Griekse historicus Abydenus schreef:

▶ 'Sommigen zeggen dat de eerste mensen die zich verdeelden over de aarde trots werden op hun kracht en grootheid, en dat zij opschepten dat zij tot meer in staat waren dan de goden, en dat zij zich voornamen een toren te bouwen waar Babylon nu gelegen is. Maar toen deze bijna de hemelen raakte, werd hij omvergeworpen over de mensen heen door de goden met de hulp van de wind. En de ruïnes worden Babylon genoemd. De mensheid had tot dan toe

slechts één taal, maar de goden hebben de talen verdeeld. En toen begon de oorlog tussen Saturnus en Titanus.³

DE MIAO UIT CHINA

De verwijzingen naar de taalverwarring beperken zich niet tot de Oudheid. Het in China levende Miao-volk kent een authentieke en unieke mondelinge geschiedschrijving, waarin het volgende wordt vermeld:

▶ 'Hun spraak was allemaal met dezelfde woorden en taal. Daarna zeiden zij: laten wij een zeer grote stad bouwen. Laten wij

tot de hemel een toren doen verrijzen. Dit was verkeerd, maar zij namen deze beslissing... God sloeg hen, veranderde hun taal en accent. Hij daalde neer in woede, Hij verwarde tonen en stemmen. Wat iemand sprak had voor de hoorder geen betekenis; hij sprak in woorden, maar zij konden hem niet begrijpen. Dus de stad, die zij bouwden, werd nooit afgemaakt. De toren, die zij gemaakt hadden, moest onafgemaakt blijven staan. In wanhoop scheidden zij zich... zij verlieten elkaar om de

▶ Ook de Miao kennen een verhaal over de toren van Babel.

HOE ZAG DE TOREN ERUIT?

Toen de schilder Pieter Bruegel zijn wereldberoemde schilderij van de toren van Babel maakte, schilderde hij een toren vanuit zijn eigen cultuurkader. De echte 'toren van Babel' zag er waarschijnlijk heel anders uit. Vermoedelijk was het een ziggurat – een Babylonische afgodspiramide, met in de top een heiligdom. In Irak bevinden zich nog enkele zeer oude ruïnes van zulke ziggurats. Misschien is één ervan wel het restant van de echte toren van Babel?

wereldbol te doorkruisen.¹⁴

DE MIKIR UIT INDIA

De Mikir-stam (ook wel de Karbi genoemd) uit het noordoosten van India vertelt over de nakomelingen van Ram. Dat waren sterke mannen, en zij raakten uitgekeken op de aarde. Ze wilden de hemel veroveren en begonnen een toren te bouwen.

▶ ‘Hoger en hoger werd het gebouw, totdat de goden en de demonen tenslotte vreesden dat deze reuzen de meesters van de hemel zouden worden, zoals ze ook op aarde waren. Daarom verwarden ze hun talen en verstrooiden hen over de vier hoeken der aarde. Zo ontstonden de verschillende talen van de mensheid.’¹⁵

DE PAPOEA’S

Van India gaan we naar Oceanië. De Elema-

traditie rond de drie zonen van Rata, die met hun ouders de grote vloed hadden overleefd. Zij beraamden het plan een bouwwerk te maken waarmee zij de hemel konden bereiken. Ze wilden namelijk graag de scheppergod Vatea kunnen zien. Toen ze aan de bouw begonnen, werd de godheid echter woedend. Hij joeg de bouwers weg, brak het gebouw af en veranderde hun taal, zodat zij verschillende talen begonnen te spreken.⁷

TOLTEKEN EN AZTEKEN

Dat zoveel volken uit de Oudheid en natuurvolken de gebeurtenis in Babel kenden, is heel verwonderlijk. Verbazingwekkend is bijvoorbeeld ook wat de Europeanen ontdekten toen zij voor het eerst voet aan wal zetten op het Amerikaanse

vasteland. Ze waren stomverbaasd dat de indianen in Mexico en Chiapas in hun kalendaris de bouw van een grote toren tot in de hemel vermeldden. Een toren waar bij de talen verward waren.⁸

Kenden de volken uit Amerika deze geschiedenis dan ook? Jazeker. Onderzoekers van de geschriften, tradities en gebruiken van indianenstammen hebben verbazend veel verwijzingen naar de toren van Babel gevonden! Een goed voorbeeld zijn de Tolteken en Azteken. De Azteekse historicus Ixtlilxochitl beschreef in de

zestiende eeuw de geschiedenis van zijn volk op basis van de Azteekse religieuze geschriften en archieven. Hij verwees daarin naar een mythe van de Tolteken, van wie de Azteken zeggen af te stammen:

▶ ‘In de historie van de Tolteken is te lezen dat de ‘eerste wereld’, zoals zij die noemen, 1716 jaar geduurd heeft, en dat de mensheid verdelgd werd door enorme regen en bliksem uit de lucht, en dat al het land zonder enige uitzondering, en evenzo de hoogste bergen, bedekt zijn geweest met water... Hier vertelden zij nog andere fabels bij, over hoe de mens zich vermenigvuldigde vanaf

stam in Papoea Nieuw Guinea kent namelijk een overlevering die wel heel sterk op de gebeurtenis in Babel lijkt. Zij vertellen:

▶ ‘Ooit leefden alle mensen op een plaats genaamd Pawpaw, dichtbij Muru in het Vailala-gebied... Wederzijds begrip was verzekerd omdat zij allemaal dezelfde taal hadden. Niemand stierf in deze tijd en de hemel was lager dan hij nu is... De mensen in Pawpaw hadden een project gestart met de bedoeling henzelf dichter tot God in de hemel te brengen. Dit wilden zij bereiken door een geweldig en groot huis te bouwen dat de hemel reikte. Dat baarde God zorgen. Hij wilde niet dat alle mensen Hem bereikten en Hij besefte dat, omdat de hemel zo laag was, hun werk spoedig voleindigd zou zijn, tenzij Hij hen stoppen zou. Gods oplossing was de mensen die op verschillende hoogtes van het huis werkten verschillende talen te geven.’¹⁶

POLYNESISCHE VOLKEN

Ook op de Polynesische eilanden is de geschiedenis van Babel terug te vinden. Op het eiland Hao (één van de Tuamotu-eilanden) in Frans-Polynesië kent men de

▶ De Papoea’s melden dat eens alle mensen in ‘Pawpaw’ leefden en een huis wilden bouwen dat in de hemel reikte.

BABELBABEL

De stad Babel is mogelijk vernoemd naar de verwarring van de talen:

- ▶ In veel Semitische talen betekent ‘Babel’ namelijk ‘verwarren’ (Hebreeuws: ‘bilbél’, Syrisch: ‘b w l’ en Arabisch: ‘b bil’).
- ▶ De Grieken noemden de stad Babylon.
- ▶ In het Akkadisch heette de stad Babili, wat volgens sommigen ‘de poort van God’ of ‘de poort van de goden’ heette.

▶ In het Assyrisch heet de stad echter ‘de stad van de verspreiding der stammen’, wat duidelijk slaat op het feit dat de stammen zich vanuit hier gedwongen moesten verspreiden.

De stad Babel werd in veel culturen in verband gebracht met taalverwarring. Grappig genoeg is dat ook in de westerse talen terug te zien. Het Latijn kent het woord ‘babulus’, wat ‘kletszer’ betekent. Het Engels kent het werkwoord ‘to babble’, dat hetzelfde betekent als bij ons ‘babbelen’.

hen die van deze ramp ontsnapten in een 'toptli-petlocal' (dat betekent: afgesloten kist), en hoe men, nadat men zich had vermenigvuldigd, een zeer hoge 'zacuali' (dat betekent: toren) bouwde om erin te schuilen voor het geval ook de tweede wereld vernietigd zou worden. Op dat moment werden hun talen verward, en omdat men elkaar niet kon verstaan, trok men naar verschillende plaatsen op aarde.'⁹

CHOCTAW-INDIANEN

De Choctaw-Indianen uit Louisiana vertellen hoe de leden van de allereerste generatie Choctaw-Indianen één taal spraken en elkaar begrijpen konden, omdat Aba, de goede geest die boven is, hen zo geschapen had. De Choctaws kregen echter het verlangen om naar de hemel op te klimmen...

► 'Dus ze brachten vele stenen en begonnen een grafheuvel te bouwen die de hemel moest gaan raken. Die nacht stak er echter een zware storm op en de stenen vielen van de

heuvel. De bouwers overleefden het, maar toen het dag werd en zij onder de puinhopen vandaan kwamen, probeerden ze met elkaar te spreken. Ze waren stomverbaasd dat ze plotseling verschillende talen spraken en elkaar niet konden verstaan.

Sommigen bleven de oorspronkelijke taal

► Volgens de Choctaws konden de mensen elkaar opeens niet meer verstaan.

► Het gebouw van het Europees Parlement in Straatsburg lijkt sterk op de traditionele weergave van de toren van Babel.

DE MODERNE TOREN VAN BABEL

Volgens sommigen zal Babylon herbouwd worden. Niet letterlijk, maar geestelijk.

De Bijbel noemt het wereldrijk dat de macht zal krijgen in de eindtijd (de tijd voorafgaand aan Jezus' wederkomst) 'Babylon'. Dat staat in Openbaring 17 vers 5. Veel Bijbeluitleggers

denken dat dit wereldrijk zal handelen in de geest van het oude Babylon: alle landen en volken één willen maken en alle politieke krachten bundelen onder één regering en één leider. De basisgedachte zal zijn: 'God hebben we niet meer nodig, God zijn we zelf.' Maar ja, over de toekomst kun je natuurlijk enkel

speculeren. Toch vinden sommige christenen het opmerkelijk dat het gebouw van het Europees Parlement in Straatsburg ontworpen lijkt te zijn op basis van de traditionele weergave van de toren van Babel, zoals Pieter Bruegel die destijds schilderde. Toeval? Dat mag je zelf invullen.

spreken, de taal van Choctaws, en uit hen kwam de Choctaw-stam voort. De anderen, die deze taal niet begrepen,

BIJZONDER

Wat kun je hieruit nu concluderen? Al deze vermeldingen naar de toren van Babel en de spraakverwarring laten zien dat Genesis 11 niet zomaar een mythe of volksverhaal vertelt, maar een stuk geschiedenis. Het feit dat je dit verhaal wereldwijd tegenkomt (op praktisch alle continenten) pleit voor de gedachte dat het op een werkelijke gebeurtenis terugvoert, die door de

► Op de Polynesische eilanden is Babels geschiedenis eveneens terug te vinden.

DOOR DE KRACHTEN TE BUNDELEN, ZOU VOOR DE MENS NIETS MEER ONMOGELIJK ZIJN...

begonnen met elkaar te vechten. Uiteindelijk scheidden ze zich van elkaar. De Choctaws bleven de oorspronkelijke mensen, maar de rest verspreidde zich over de aarde – sommigen gingen noordelijk, sommigen oostelijk, en anderen westelijk, en zij vormden allerlei stammen. Dit verklaart waarom er zoveel stammen in het land zijn vandaag de dag.¹⁰

zich verspreidende stammen is onthouden. Uiteindelijk werd het deel van de religies, heilige geschriften en mythes van de volken.

► **WEET MEER:**
 ■ voetnoten: www.weet-magazine.nl/home/nieuws/69